

ARDEALULUL

ECONOMIC • POLITIC • SOCIAL

Director:
TRAIAN CHIRILĂ

ABONAMENTE:
Particulari 1 an 6 luni
Autorități, bănci și întreprinderi in- 500 250
dustriale și comerciale 1000 500
Publicații cm.-patrat Lei 5.

Redacția și administrația
Str. Minerva No. 7.
CLUJ. TELEFON 444

Șef-redactor:
D. I. CUCU

Retrogradarea funcționarilor

De ce nu vrea d. Vintilă Brătianu soluția cea dreaptă?

Despre ideea dlui Vintilă Brătianu de a retrograda salariații pentru a le apropia salariile de paritatea aur, ni-am mai ocupat atunci când ea se dădea numai ca un svon. Iată însă că ideea se confirmă autentică. Vistiernicul crede serios că remediază criza salariilor cu o dispoziție la Arvinte, cel care își cârpea căputul tăindu-și din poale și din spate.

Este însă cu neputință ca d. Vintilă Brătianu să nu fi înțeles că, prin ideea dsale, nu rezolvă nimic, ci mai mult strică. Atunci este foarte interesant să știm din cari motive se încapăținează totuși a persista în această idee. Pentru remedierea crizei salariilor erau două soluții drepte:

1. să reducă numărul funcționarilor în proporție cu sporul bugetar necesitat de ridicarea salariilor la paritatea aur.

2. Să se intereseze funcționarii la veniturile statului.

Întâia soluție am examinat-o și o credem cea mai nimerită. În loc de 400 mii de funcționari, câi are astăzi statul, cari nu prea muncesc în cele 6 ore de serviciu zilnic, vom avea numai 250 mii, iar aceștia vor lucra efectiv 9 ore pe zi, plus reducerea serbătorilor nedecarate legale.

Beneficiul statului va fi egal cu al funcționarilor, puși la adăpost de orice griji. Statul va fi ferit de fraude și frustrări de timp, iar funcționarii vor fi bucuroși să muncească, având salarii bune.

A doua soluție este mult mai grea de aplicat, deși poate da mult mai bune rezultate, pentru că ea comportă o educație deosebită a contingentului de funcționari publici. Ori această educație acum lipsește. Cea mai mulți funcționari nu vor ști să înțeleagă că făcându-și riguros datoria, că observând strict litera legii, că renunțând la beneficii personale imediate, vor mări imens veniturile statului și vor beneficia ei, cei dintâi. Pentru aceasta ar trebui să ne rupem din actuala atmosferă morală, să ne îndepărtăm de ea cu zeci de ani. Căci e cu neputință să credem că vom putea face efortul de a renunța la ispite, consacrandu-ne puterile binelui general, luptând cot la cot, uniți, alături de toți ceilalți funcționari, pentru atingerea scopului.

Dar d. Vintilă Brătianu a trecut ușor peste amândouă aceste soluții, oprindu-se la ideea retrogradării.

Înțelegem că soluția interesării funcționarilor publici l'a înspăimântat. E logic. Dar cealaltă soluție n'are nimic fioros, sau cel puțin

ea se pare. Ce-l leagă pe d. Brătianu de cei 150 mii de funcționari, cari i'țercați de la bugetul statului vor merge să muncească realmente aiurea? Mila? . . . N'o prea credem! Teama? . . . Poate! Dar de ce teamă? Lucrul începe să se explice. Cei 150 mii bugetivori inutili, sunt tocmai partizanii politici, căpăuțiți ca răsplată pentru devotamentul lor față de partid. E deci greu dlui Brătianu să își calce pe inimă și să curețe țara de inutilitățile consumatoare protejate de cluburile politice.

Și fiindcă aceasta n'o poate face dsă o ține mortis cu „reorganizarea”, care nu este decât retrogradarea corpului funcționarilor. Numai că încărăpătarea vistiernicului să nu se isbiască de rezistența justificată a funcționarilor, sau de revolta lor!

Dr. V. B.

O nouă fărădelege?

De ce nu se publică rezultatele alegerilor de la Camera de Comerț?

— Face mare senzație în Cluj faptul că, după 5 zile de la alegerile dela Camera de Comerț rezultatele oficiale nu s'au afișat nicăeri, nici la tribunal și nici la Camera. De asemenea este foarte suspect că nici biroul central al alegerii și nici Camera nu vor să dea relațiuni în această chestiune.

Faptul devine și mai suspect, deoarece se știe că d. Mazzuchi a plecat grabnic la București, ducând cu sine dosarul alegerii și adresa tribunalului, în care se făcea cunoscut Camerei rezultatul alegerii. În lumea comercială și industrială domnește credința că se urmărește să se facă iarăși unele fărădelegi, aceasta pentru motivul că rezultatele oficiale diferă de cele cunoscute până acum, iar vechiul prezidiu vrea să tie la fel.

De asemenea se zice că se intenționează a se face unele „modificări”, cari să asigure pătrunderea dlui Sever Pop în consiliu.

Emisiunea și circulația fiduciară a României

Prin sporire circulației nu s'au călcat dispozițiile convenției monetare dintre Stat și Banca Națională.

Explicațiile Băncii Naționale.

Citim în „Argus”: Prezentând ultima situație sumară a Băncii Naționale pe ziua de 5 Septembrie a.c., am relevat că în ultimele două săptămâni (22 August — 5 Sept.) circulația fiduciară a României a sporit cu 341 milioane lei, atingând în total cifra de 20 miliarde 329 milioane lei.

Unii și-au exprimat îngrijorarea față de această nouă sporire, care după toate indicațiile, nu se va opriri aci, iar alți au rămas cu desăvârșire nedumeriți—și iată de ce:

La art. 9 al convenției monetare încheiate între Stat și Banca Națională, se prevede categoric că nici o nouă emisiune nu se va mai putea efectua peste aceea constatată la data de 31 Decembrie 1924.

Or, cum astăzi volumul circulației fiduciare depășește cu aproape un miliard de lei totalul circulației înregistrat la data de 31 Decembrie 1924 prevăzută în convenția monetară, mulți au căzut în această situație o călcare a art. 9 din convenție, prin contradicția dintre dispozițiile lui și situația de fapt a Băncii Naționale

Plecând dela această situație, unii au înclinat chiar să creadă — și svonul a circulat la un moment dat în public — că Banca Națională a recurs la o emisiune nouă de un miliard, sub presiunea guvernului, care trebuia să facă față plății cuponului de Octombrie al datoriei publice, depus la Banca Angliei cu o lună de zile mai înainte (1 Septembrie.)

N'am înregistrat svonul, pentru că ni s'a părut dela început și prea grav și neverosimil.

Explicațiile Băncii Naționale

Ca să punem însă definitiv la punct această chestiune, ne-am adresat factorilor conducători ai Băncii Naționale, care au binevoit să ne dea următoarele lămuriri:

Între emisiunea și circulație

„Cei cari văd o contradicție între textul art. 9 din convenția monetară și situațiile recente comunicate de Banca Națională, comit confuziune între termenii: „circulație” și „emisiune”. Una nu este identică cu cea-

laltă. Ca noțiune, emisiunea poate reprezenta o sferă mai mare decât circulația, pentru că această din urma oricând poate fi cuprinsă în cea dintâi, pe când nu întotdeauna și inversa poate fi adevărată.

În cazul nostru, art. 9 al convenției spune precis:

„Art. 9. — Atât timp cât convertibilitatea biletului rămâne suspendată. EMISIUNEA Băncii Naționale nu va putea depăși pe acea făcută până la 31 Decembrie 1924.

Articolul e clar. E vorba de emisiunea și nu de circulația dela 31 Dec. 1924.

Or din bilanțul general al Băncii Naționale pe 1924, bilanț, care, împreună cu raportul consiliului de administrație și al censorilor, a fost discutat și aprobat de adunarea generală dela 15 Februarie 1925, rezultă că cifra emisiunii era pe ziua de 31 Decembrie 1924 de 21.071.286.726 iar a circulației nu mai de 18.356.437.908.50.

Dacă astăzi cifra circulației a sporit până la 20 miliarde 329 mil. lei nu înseamnă de fel ca s'a contrazis prevederile art. 9 din convenția monetară, care fixează limita emisiunii și nu pe cea a circulației. Ba mai mult: conform acestui articol Banca Națională este îndreptățită să sporească circulația până la echivalentul emisiunii constatate la data de 31 Decembrie 1924, adică până la cifra de 21 miliarde 71 milioane lei”.

Aducerea în țară a mașinelor uzate

Modificarea deciziei Consiliului de miniștri

— Hotărârea adusă prin jurnalul consiliului de miniștri No. 1975 din 8 Iulie, conform căreia mașinile industriale uzate nu se pot importa decât în baza unei autorizațiuni speciale, a fost modificată în sensul că pentru acele mașini uzate pentru cari s'a obținut creditarea sau scutirea de taxe vamale, nu se cere autorizație specială de import.

Piața internațională a lemnului

Urcarea prețurilor în țările consumatoare

Ultima situația pe piețele lemnului, publicată de organul de specialitate „Holzmarkt” din Viena, indică următoarele la data de 17 Septembrie.

Îmbunătățirea situației

„Situația generală a lemnului pe piețele europene s'a îmbunătățit în cursul săptămânii trecute, mai cu seamă în țările consumatoare.

E de constatat mai înăi, că importatorii englezi au eșit din rezerva lor și au părăsit punctul lor de vedere, oferind prețuri mai bune pentru lemnele de orice proveniență: Această nouă atitudine se explică prin faptul că importatorii englezi știu prea bine, că prețurile lemnului vor crește în primăvara viitoare. În afară de aceasta, dat fiind puținele stocuri de lemne din Anglia, englezii, sunt obligați să se aprovizioneze încă în cursul acestui sezon de navigație. Ultimele cumpărături efectuate în Suedia și Finlanda au urcat prețurile cu jumătate liră sterlină-1 liră sterlină.

În Polonia și în România, englezii au cumpărat butuci, în Cehoslovacia, ofertele engleze au fost cu desăvârșire refuzate.

In germania

Activitatea pieții germane s'a micșorat în cursul ultimelor săptămâni. Cu toată capacitatea ei de absorbție și dezvoltare favorabilă a afacerilor e imposibilă din cauza crizei de numerar. În cursul săptămânii trecute, Cehoslovacia și Austria au expediat în Germania de Sud considerabile cantități de lemn lucrat și nelucrat și se așteaptă încă noi livrări în urma contractelor deja semnate.

Piața Franceza

Ameliorarea situației se resimte mai mult pe piața franceză. Cererile și avansurile indică o activitate din ce în ce mai mare a pieții. Dat fiind că cumpărăturile din țările de nord și din România n'au putut satisface nevoile pieții franceze, se constată o simțitoare lipsă de lemne în nordul și estul Franței. Importatorii francezi caută să cumpere importante stocuri de lemn în Cehoslovacia și mai cu seamă în Austria, în timp ce Polonia, pentru a remedia greaua situația în care se găsește din cauza conflictului vamal cu Germania, face tot posibilul ca să câștige piața franceză.

In Olanda

În Olanda, livrările de lemn se fac regulat, după cum arată buletinul porturilor și al căilor ferate. Importatorii sunt ocupați cu plasarea cantităților livrate de aceea, țările exportatoare nu trebuiesc să se aștepte la noui comenzi. Se anunță că olandezii au semnat contracte cu Finlanda și Rusia pentru primăvara viitoare. E de remarcat, că aceste țări (Finlanda și Rusia) s'au obligat să livreze pentru anul viitor, pe baza prețurilor extrem de mici de anul acesta, cu toate că opinia generală în toate țările e, că prețurile pieței, pe anul viitor, vor fi considerabil mai mari.

In Italia

Piața italiană nu e încă saturată și urcarea lirei a produs o agreabilă surpriză vânzătorilor, cari, afară de mici excepțiuni, nu primesc decât lire pentru mărfurile lor. Din fericire, această urcare n'a avut ca consecință o scădere a prețurilor. Iată de ce și producătorii jugoslavi, români și austriaci și-au îndreptat privirile mai cu seamă spre piața italiană.

In Ungaria

În Ungaria, unde Cehoslovacia și România au plasat mari cantități de lemne, pe prețuri convenabile, situația s'a ameliorat. Producătorii jugoslavi de câteva zile se interesează în mod special de piața ungară.

Marii construcții la Timișoara

O societate de construcții a cumpărat terenul dintre Timișoara și comuna Freidorf, unde va construi case pentru 400 familii. Fiecare casă va fi construită după sistem american pe o întindere de 240 metri pătrați. Casele vor fi construite din lemn cu fundament de cărămidă. O casă de acestea cu toate clădirile accesorii, costă 16000 lei, din cari se vor plăti anticipativ 5000 lei iar restul în rate lunare de câte 1500 lei. Casele vor fi situate la o depărtare de 500 metri dela marginea orașului.

Nu putem decât să laudăm această inițiativă a societății care va contribui în mare măsura la ameliorarea crizei de locuințe.

Introducerea carnetelor de salarii pentru funcționari

Ministrul de finanțe a trimis o circulară tuturor administrațiilor financiare din țară, prin care le pune în vedere că, cu începere de la 1 Ianuarie 1926 se vor înființa carnete de salariu ale funcționarilor, dându-le în același timp și instrucțiuni despre modul cum vor fi întrebunțate aceste carnete de salariu.

Mentineră vechei taxe de import pentru cocs

Am anunțat la timp că ministrul de industrie și comerț a făcut o adresă către direcțiunea generală a vămilor (ministerul de finanțe) prin care propunea ca pentru cocsul metalurgic să se mențină vechea taxă de import de 17 lei aur sau 680 lei hârtie vagonul.

Direcțiunea generală a vămilor a trimis erii un ordin circular tuturor punctelor vamale prin care le face cunoscut că pentru cocsul de ori ce fel se va percepe tot vechea taxă vamală de 680 lei vagonul, în loc de 4000 lei, cât s'a fixat pentru ceilalți cărbuni.

Dispozițiile direcției generale a poștelor

Timbre poștale retrase din circulație

Pe ziua da 1 Noembrie cor. se vor retrage din circulație următoarele timbre poștale:

Emisiunea întâia 1919: Timbrul poartă cuvântul „România” în partea de jos, iar cuvântul „Poșta” în partea din stânga a cadrului și a fost emis în valori de un bani (negru), 5 bani (verde), 10 bani (carmin), 15 bani (brun-roșcat), 25 bani (albastru și brun-roșcat), 50 bani (brun), 50 bani (roz), 1 leu (verde și roz), 2 lei (portolaciu albastru și roz).

Emisiunea doua 1920: Timbrul poartă cuvântul „România”, în partea de sus, în partea de jos, iar valoarea în colțul din stânga jos și a fost emis în valoare de 3 bani (negru), 3 bani (violet), 60 bani (verde), 2 lei (roz), 3 lei (albastru), 5 lei (verde) și 6 lei (albastru).

Direcțiunea poștelor a pus în vedere printr'o circulară oficiilor din țară să ia măsuri pentru a întrebunța toate timbrele din aceste emisiuni, întrucât preschimbarea lor nu se admite.

Pentru urgentarea expedierii telegramelor

Sesizat de numeroase reclamațiuni asupra modului cum se expediază telegramele în timpul când firele sunt deranjate, direcțiunea poștelor a dat următorul ordin circular tuturor oficiilor cari fac serviciul telegrafic:

„Se constată că marea parte din officii uzează de cale poștală în cazuri de deranjamente pentru di ta te cu mult mai mari decât aceea pe care nu pot lucra prin fir și din această cauză se produc întârzieri și reclamațiuni.

Fiindcă acest procedeu este cu totul dăunător serviciului, vi se pune în vedere că ori de câte ori se produc întreruperi, ștafetele de telegramă să fie îndrumate la primul oficiu care dispune de o legătură telegrafică și aceasta mai ales pentru officii aflate la mari depărtări de Capitală, cum de exemplu este Oradea-Mare, care poate utiliza calea poștală numai până la Cluj și de acolo să se facă expedierea prin fir.

Durata întreruperilor se poate aprecia mai înainte și nu este îngăduit nici unui oficiu să uzeze de ștafete decât numai atunci când toate comunicațiile prin fir ar fi întrerupte și restabilirea lor nu s'ar putea face mai de vreme de cât dacă telegramele s'au expediat pe cale poștală.”

Sigiliile și vignetele particulare aplicate pe scrisori

Observând că unele officii interpretează eronat dispozițiunile în legătură cu existențele legii pentru garantarea liniștei publice direcțiunea poștelor a dat un ordin circular prin care precizează că sigiliile și vignetele fără vre-o inscripție sedișioasă cu care particularii și instituțiunile obșnuesc să-și închidă corespondența, nu au nevoe de vre-o aprobarea a direcțiunei generale.

În consecință vor fi oprite dela expediere numai corespondențele pe cari ar fi, aplicate timbre, vignete, gravuri, deseme sau inscripțiuni sedișioase, tendențioase, obscene, etc. acestea vor fi depuse la rebut.

În cazuri de îndoială officile vor cere lămuriri direcțiunei P. T. T.

Corespondența notarilor publici

Printr'o circulară recentă direcțiunea P. T. T. reamintește oficiilor că notarii publici nu se bucură de gratuitatea taxelor telegrafo-poștale, deși funcționează ca officii de stat, urmând a le plăti în întregime atât pentru corespondența schimbată între ei, cât și pentru cea cu autoritățile sau cu particularii.

Singura înlesnire pe care le-o recunoaște direcțiunea P. T. T., este ca plicurile pe cari notarii le primesc dela autorități, să fie încărcate numai cu taxele simple și nu cu dublul taxelor ca restul corespondențelor nefrancate.

Înființarea unui fond special din impozitul adițional de 3 la sută

Ministerul de finanțe a hotărât ca din impozitul adițional mobilier de 3 la sută să se înființeze un fond special la Casa de Depuneri. Acest fond care va servi pentru diferitele trebuințe ale asistenței sociale, va fi administrat de către directorul general al Casei de Depuneri directorul general al Contribuțiilor și un reprezentant al ministerului sănătății publice.

Modificarea statutelor Băncii Naționale

Constătuirea de erii dimineața

O constătuire a avut loc la Banca Națională între d. Vintilă Brătianu, ministru de finanțe și d. M. Oromolu guvernatorul Băncii, cu care ocazie s'au discutat modificările ce trebuiesc aduse statutelor Băncii Naționale, pentru ca acestea să corespundă cu noua organizare și extindere ce se va da institutului de emisiune pe urma prelungirii privilegiului. De asemenea s'a discutat și în chestia sporirii capitalului acestei instituțiuni.

Fii atenti!

magazinul nostru
de manufactură
și modă de dame
lichidează total

Lőrincz și Tóth

Cluj, Piața Unirei No. 8.

După alegerile de la Camera de Comerț

Cum a decurs lupta și ce a putut secoate la iveală? Vechiul prezidiu tinde să se reconstituiească. Câteva aspecte din ziua alegerii. Cine va fi președinte și de cine se vor ocupa cele două vice-preșidenții?

Alegerile pentru completarea consiliului de administrație al Camerei de Comerț din Cluj au avut loc luni. După cum era de așteptat lupta a fost crâncenă. Vechiul prezidiu interesat să nu se facă prea mari schimbări în compoziția consiliului de administrație, s'a coalizat cu gruparea dlui Iliescu care, fiind membru al așa zis-i organizații liberale din localitate și aflân-

du-se în grațiile dlui ministru Lapedatu, a putut obține samavolnică numire a membrilor români.

În felul acesta, alegătorii văzându-se provocați și umiliți de un partid fără scrupule și de un om lipsit de rușine, alegerea pentru restul locurilor vacante era fatal să se facă într-o atmosferă destul de încălcată. Și așa a fost.

La secția comercială

În primul rând, negustorii independenți de orice influență politică grupați în jurul Statului Negustoresc, au ținut să răspundă demn provocării, susținând în lotul candidaturilor minoritatea. Două candidaturi românești. Coaliția Iliescu Negruțiu nu se aștepta la așa ceva. Atunci o luptă aprigă s'a pornit împotriva minoritarilor, cari își retrăseseră candidaturile pentru a asigura alegerea celor doi români susținuți de Sfat. Oamenii au fost somați să se prezinte la inspectoratul industrial, unde d. Mazzuchi, șeful român al acestui oficiu al statului românesc, nu s'a sfiit să-i amenințe, apoi să-i indemne să nu înlesniască pătrunderea la conducerea Camerei a doi români, cari nu erau unși de marele pontif al clubului liberat din localitate.

Gestul dlui Mazzuchi a produs o profundă și justificată indignare în opinia publică, care se întreba, cu drept cuvânt, ce interese pun pe d. Mazzuchi în slujba dlui Iliescu, ce munți de pilaf și răuri de lapte sînt la Camera de Comerț și nu trebuie să se înfrupte din ei sau să se adape din ele, alți oameni decât cei pe cari îi vrea d. Negruțiu și amicul său ocazional, cămătarul de pe Calea Victoriei?

A trebuit însă să se înâmpale și aceasta, precum s'a înâmpalat și agresiunea cămătarului Iliescu, asupra negustorului Szegesvári din Piața Mihai Viteazul, ca să se desvăluie toată ura celor ce vor să troneze nesupărați de nimeni peste cele 5 milioane ale bugetului Camerei.

În ziua alegerii totul era pregătit să asigure linistea consorțiului Negruțiu-Iliescu. Alegerea se făcea în localul Camerei, unde întreg personalul stătea la dispoziția fostului prezidiu și unde patriotica alianță știuse să-și câștige concursul celor mai so-

veniști membri ai Camerei, în frunte cu d. Szelle Márton.

Biroul alegerii s'a întocmit după o listă de 3, prezentată de Camera fără consultarea celorlalți negustori. Era deci fatal ca acesta să nu fie favorabil candidaturilor Statului, când era compus din d. Mihăileanu, Valer Pascu și un frate al faimosului Iliescu. Îpăcat că d. Negruțiu, sau măcar d. Căciulă, n'a avut un frate în Camera, să înlocuiască pe d. Martouffi, al patrulea membru al biroului.

Alegerea s'a ținut pentru categoriile II, III și IV, pentru celelalte categorii locurile fiind ocupate prin numire și candidaturile neîntrecând locurile disponibile. Cu toată presiunea pe care o făceau oamenii Camerei asupra alegătorilor, Sfatul a obținut totuși un frumos succes, isbutind să-și aleagă întreaga listă la categoria III, împotriva dlui Sever Pop.

Faptul este de o mare importanță, pentru că el explică îndeostul lipsa de simpatie a vechiului prezidiu. Importanța aceasta reiese și din următoarea împrejurare. D. Sever Pop, candidato pe listă aparte, cu scopul de a fi reales vice-președinte al secției comerciale. Prevăzând un insucces isbutise să convingă pe d. Keresztes, să-și retragă candidatura de pe lista Sfatului. D. Keresztes, silit de insistențele celor de la Camera, cedase. Dar în ultimul moment și-a dat seama că săvârșește o mare greșală și a revenit. La alegere, prevederile dlui Pop s'au realizat, lista Sfatului ieșind în întregime.

Acum d. Negruțiu și amicii săi, fac mari eforturi să convingă pe d. Keresztes, să-și de demisia, pentru a face loc dlui Sever Pop. Insistențele acestea, nu știm la ce rezultat vor duce, dar ele dovedesc în chip evident tendința vechiului prezidiu de a se constitui, așa cum a fost și înainte.

La secția industrială

Urmărind acelaș plan, vechiul prezidiu n'a fost mai puțin vigilant. Prin coaliția sa cu d. Iliescu și, se zice prin reinscrierea sa în partidul liberal local, I. Negruțiu n'a urmărit decât să-și asigure buna voință administrației. E deci de înțeles că faimosul cămătar n'a fost decât o biată unealtă în această afacere, Negruțiu știind să satisfacă la timp bolnava ambiție a Iliescului „bancher” din calea Victoriei.

Lupta era la categoria X, unde candida d. Negruțiu, alături de d.

Hevesi, de asemenea constructor. Fostul prezidiu al d. Jahoda alcătuit astfel o neînsemnată minoritate de 5 alegători, iar mari industriași propriu zisi nu erau decât 11, dintr'un total de alegători de 5 români și 45 de minoritari.

Dacă lucrurile s'ar fi mărginit la aceasta abilă întocmire a categoriei și dacă alegătorii ar fi fost lăsați să voteze după conștiința lor, tot n'ar fi fost prea mare treaba. În alegeri se luptă cu toate mijloacele și cel ce poate își aranjează treburile cum le crede mai utile siesi. Dar patriotul d. Negruțiu a mai avut grijă să lase liberă mână tuturor irendentiștilor ungunri, cari veghiau să nu se sdruncine paritate, alături de români ca d. Moldovan, mai îngrijorați decât chiar ungunrii.

Această grijă de paritate însemnă însă „votați cu Hevesi, care trebuie să fie iarăși vice-președintele dlui Negruțiu” și „nu votați cu valahul Jahoda”.

De asemenea biroul Camerei era în întregime la dispoziția dlui Negruțiu, recurgând chiar la încercări de fraudă. Astfel a eliberat dlui Torzai József, șters din liste ca necetățean, cartea de alegător a dlui Farmati József, după ce acesta votase. Torzai József fusese înscris ca alegător din Diciosânmărtin, când a fost prins a declarat că vine din Bistrița și avea cartea vizată din Șimleul Silvaniei. Faptul se găsește consemnat la dosarul alegerii, într'un proces verbal.

Tot cu acelaș scop, numeroși cetățeni români din Cluj au fost trecuți în liste ca dubioși, cu steluță, pe când alegătorii din provincie au fost dați, fără control, ca cetățeni, deși s'a dovedit la câțiva lipsa cetățeniei.

Cum și când se va face constituirea?

Constituirea Camerei se va face abia după ce ministerul se va pronunța asupra alegerii. Cât despre modul de constituire, rămâne de văzut ce rămâne bun din alegere. Totuși, cunoscând împrejurările, se pot face unele pronosticuri.

După câte știm lupta la prezidenție se va da între dnii Negruțiu și Laurențiu Gherman directorul fabricii „Iris”. D. Gherman are multe șanse de reușită, fiind cunoscut ca un om de muncă și cinste, și bucurându-se de mari simpatii în lumea comercială și industrială din Cluj. Chestiunea este însă dacă d. Negruțiu nu va recurge iarăși la cineștie ce apucătură, pentru a-și asigura prezidenția.

La vice-prezidenție chestiunea este ceva mai complicată. Dacă se admite contestația dlui Jahoda, presupunând că d. Negruțiu s'ar realege în locul disponibil, d. Hevesi este complet scos din cauză. Candidatura dlui Jahoda la vice-prezidenția secției industriale devine serioasă

Aces ea sunt o parte din mijloacele cu cari vechiul prezidiu voia să-și asigure perpetuarea la conducerea Camerei.

Dar mai sînt și altele. La tribunal se depusesse trei liste și anume:

1. Carol A. Jahoda, ing. I. F. Negruțiu și Iosif Hevesi, cu 29 semnături.

2. Ing. I. F. Negruțiu și Iosif Hevesi, cu 8 semnături.

3. Ing. I. F. Negruțiu și Iosif Hevesi cu 5 semnături.

Inchizându-se depunerea listelor și orice completări de acte, d. Negruțiu declarase că obtează pentru lista III-a, acea cu 5 semnături.

Aflând însă că d. Jahoda contestase această listă, ca având una din semnături a unui necetățean român, și lista devenise nulă prin faptul că nu avea decât 4 semnături valabile, d. Negruțiu a revenit asupra obținerii sale, obținând pentru lista II-a, după ce tribunalul declarase că nu mai primește niciun act. Totuși este curios, că d. Negruțiu a intrat în alegere!

Dar nici cu această revenire dsa nu a fost mai norocos. Lista II-a pe care a candidat este de asemenea atacată de nulitate, deoarece ea conține șapte semnături, cuprinse și nerefrase de pe lista dlui Carol Jahoda, iar această listă fiind întâia depusă la tribunal, pe ea semnăturile rămân valabile. Referitor la acest fapt d. Jahoda a adresat contestație la Uniunea Camerelor de Comerț, singura în drept a se pronunța, cerând anularea alegerii la cat. X-a și declararea dsale ca ales, neavând niciun contracandidat.

Asupra acestei chestiuni rămâne să se pronunțe Uniunea. Fapt este că d. Negruțiu continuă să se creadă președinte și d. Hevesi, vice-președinte al Camerei.

prin faptul că d. Negruțiu nu mai poate conta pe multimea de tâmplari, zidari și constructori, cărora le dă de lucru.

Fapt cert este că. anularea alegerii de la cat. X-a spulberă toate planurile dlui Negruțiu de a reconstitui vechiul prezidiu.

La secția industrială, despre candidatura dlui Sever Pop la vice-prezidenție, nu se poate vorbi decât în cazul când d. Keresztes s'ar lăsa convins să demisioneze. Cum însă ne închipuim că d. Keresztes n'a revenit asupra retragerii candidaturii sale, numai pentru a încerca sentimentele alegătorilor, este de presupus că ostenele vechiului prezidiu sînt inutile și d. Pop va rămâne pe dinafară.

În acest caz, dacă la secția industrială se alege un minoritar vice-președinte — și este posibil ca d. Negruțiu să facă totul pentru ratificarea alegerii dela cat. X-a la secția comercială d. Romanovici, fiind sin-

gurul candidat român ales, se indică drept vice-președinte, prin însăși acest fapt. Este însă foarte posibil ca la secția industrială să rămână bună candidatura dlui Jahoda — admitând că i s'a primit contestația și în acest caz la secția comercială va urma să se aleagă un minoritar, care încă nu se știe cine ar putea fi.

Rep.

Situația funcționarilor cari trebuie să iasă la pensie

Dispozițiile casei generale a pensiilor

Ministerul de finanțe a comunicat casei generale a pensiilor ce cale trebuie de urmat cu funcționarii cari au împlinit limita de vârstă pentru pensie. În urma instrucțiunilor primite s'a hotărât ca toți acei funcționari cari au vârsta de a eși la pensie să-și facă formalitățile.

Dacă însă unii din funcționarii eșiți la pensie se vor simți apți de a continua serviciul, ei vor putea fi angajați ca funcționarii diurniști, plătindu-li-se ca salariu-diurnă diferența dintre leafa ce au avut-o și pensia ce o primesc.

Organizarea științifică a muncii
Participarea României la congresul dela Bruxelles

Comitetul care pregătește lucrările pentru participarea României la Congresul internațional al muncii din Bruxelles care va avea loc în Octombrie 1925 s'a întrunit și a stabilit planul de lucru. Comitetul român va prezenta o lucrare în care va fi arătat caracterul industriei românești care este unul special față de industria occidentală, realizările de până acum în ceea ce privește organizarea științifică a muncii și posibilitățile de adaptare și exinderea a principiilor științifice.

Cu prima parte a acestei lucrări a fost însărcinați d-nii ing. Mircea, directorul general al Ununii generale a industriașilor și d-nul Șt. Chicoș, directorul studiilor din ministerul de industrie, iar cu partea a doua d. ing. Stavri Cunesco, directorul meseriilor și învățământului muncitoresc din ministerul muncii. D. ing. Marino directorul întreprinderilor Lemaitre, se va ocupa cu organizarea întreprinderilor din punct de vedere al conducerii.

Citiți Lemnul

Consiliul Orașului Cluj.

Nr. 423—1925. cons.

CONCURS

pentru ocuparea postului de director al uzinelor electrice din Cluj

Pentru ocuparea pe cale de concurs a postului de director executiv la Uzinele Electrice, proprietatea orașului Cluj, pentru conducerea instalațiilor existente și cari se vor face la aceste uzine, cum și eventual, pentru conducerea lucrărilor de amplificare ale uzinelor electrice consiliul orașului Cluj publică concurs invitând acele persoane cari prin studiile practice și cunoștințele lor, cred că sunt chemate a ocupa postul de director executiv al acestor uzine.

Candidaților se cere:

1. Să fie cetățean român.
2. Să fie inginer de specialitate cu diplomă.
3. Să aibă o practică în conducere de uzine electrice dela 3—5 ani.
4. Să fie satisfăcut legea recrutării.

5. Să aibă referințe de primul ordin.

Toți acei cari doresc a lua parte la acest concurs pentru ocuparea postului de director executiv își vor înainta cererile până la 30 octombrie 1925, oare 12 amiazi la Consiliul orașului Cluj, însoțite de documentele originale.

- a) Diploma de inginer de specialitate.
- b) Un curriculum vitae conținând o dare de seama exactă asupra trecutului și activității petiționarului.
- c) Certificatele întreprinderilor sau autorităților unde candidatul a servit.
- d) Certificatul de naționalitate.
- e) Certificatul cercului de recrutare unde aparține despre situația militară.
- f) Certificat medical oficial că este sănătos.

g) Să arate pretențiunile exacte de salar, retribuțiuni și alte cereri ce le-ar avea în caz de angajare.

h) Certificat că posedă la perfecție limba română în scris și oral.

Postul se va ocupa de cel ales la la 1 Ianuarie 1926.

Cluj, din ședința cons. oraș, ținută la 1 Septembrie 1925.

p. Primar:
Dr. Cărpinișan

De vânzare —
O CASSA DE MÂNĂ
„Național” în stare bună
„BOGSZA”
FABRICĂ DE LICHEUR, CLUJ

Articole de porțelanuri, sticlărie, geamantane, poșete pentru doamne mai ieftene se găsesc la
:- „PARISIEN” :-

Mă mut pe Calca Reg. Ferdinand 6

15
zile

înainte de mutare

15
zile

Serviciuri originale

Serviciu complet de 12 persoane	74 bucați lei	3285
„ „ de 6 „	26 „ „	1238
„ de cafea (cu lapte) de 12 persoane	lei	760
„ de ceai de 12	„ „	760
„ de cafea neagră de 12	„ „	760
6 perechi cești de ceai	„	360
„ „ „ „ Schwartz cafea	„	240

Perechca de cești colerate de Karlsbad . . . lei 25
Un serviciu de ceai de Karlsbad de 6 persoane „ 420

Un serviciu complet de pahare pentru șase persoane cu sticlă lei 390

FISCHER

CLUJ

Ocazie rară! Înainte de mutare Ocazie rară!

Ciorapii SĂNDOR sunt cei mai buni! CLUJ, Piața Unirii 9

ANCHETELE ARDEALULUI

O vizită la Fabrica de sticlă din Turda

O întreprindere industrială care va lua un frumos avânt.

De multă vreme țineam să vizităm fabrica de sticlă din Turda, care prin așezarea sa, cu terenurile de cvartce posedă și potrivă cu cele mai bune cvarturi din lume, cât și prin bogăția instalațiilor sale moderne, este menită să devină cea dintâi fabrică de sticlă din țară. Această fabrică, întemeiată în 1921 de către Banca Centrală de industrie și Comerț din Cluj, împreună cu Banca Agrară și Banca Victoria din Arad, cu un capital de 14.000.000 lei, posedă admirabile instalații de specialitate și poate produce atât pentru satisfacerea cererii interne, cât și pentru export cu deosebire în țările balcanice. Având ca președinte al consiliului de administrație pe d. dr. Petre Poruțiu, profesor universitar și ca administrator delegat pe d. Ionel Comșa, directorul general al Băncii Centrale, este o garanție că Fabrica de sticlă va avea un frumos viitor. Director al fabricii este d. Iacob Trif, iar director tehnic este d. ing. Gr. Bozdog.

Fabrica este alimentată cu gaz metan, transformat în putere mecanică electrică, iar pentru topirea sticlei gazul metan este folosit în trei cuptoare de o capacitate de producție de 20—22 mii kgr. sticlă zilnic. În imensul cuprins al fabricii lucrează aproape 600 lucrători în majoritate specialiști străini, dintre aceștia fiind cam 130 sticlari specializați în sullarea sticlei.

Fabrica produce sticlă albă, sticlă jumătate albă și sticlă verde, precum și diferite articole de sticlă

ca: butelii de bere și vin, borcane diferite, articole presate, pahare, farfurii, compotiere, lămpi și cilindre de lampă cu petrol, sticle pentru farmacii etc.

Construită în sproprietate gării Turda transbordare, în partea de sud a orașului, fabrica posedă un bogat teren de 8 hectare, cu material prim pentru prelucrare.

Până acum, în acești trei ani de activitate, toată atenția conducerii a fost concentrată asupra lucrărilor de instalare și experiențelor de fabricare spre a se ajunge la o fabricație de prima calitate. Pentru această parte de comercializare a căzut în al doilea plan și nu s'a acționat decât într-o prea mică măsură pentru cucerirea pieței interne.

Acum însă, după câte suntem informați, ajungându-se la rezultate mai mult decât satisfăcătoare în fabricarea sticlei de lux și a sticlei obișnuite, se pregătește o largă reorganizare a conducerii, în așa fel încât produsele fabricii de primă calitate să pătrundă pretutindenea în țară și în străinătate. Avântul pe care îl va lua această întreprindere industrială se explică în destul prin cele arătate mai sus și prin reprezentarea bogată în resurse.

De altcun publicul, negustori și consumatori, cunoaște îndestul această fabrică și pune mari speranțe în avântul pe care ea îl va lua. Cu aceeași credință am părăsit și noi frumoasa instalație a fabricii de sticlă din Turda.

Modificarea regulamentului oficiilor publice de cântărire

Recrutarea personalului. — Operațiunile de cântărire. — Sancțiunile.

Prin decret regal s'a aprobat modificarea dispozițiilor art. 1, 4, 6, 9, 10, 11, 14, 15, 18—21 din regulamentul oficiilor publice de cântărire după cum urmează:

Cum se dau autorizațiunile de funcționare

Art. 1. — Oficiile publice de cântărire ale Statului, județelor, comunelor, particularilor, etc., nu vor avea dreptul să funcționeze decât în baza unei autorizațiuni speciale dată de către direcțiunea generală a măsurilor, greutăților și metalelor prețioase, aceste oficii urmând a se conforma strict dispozițiilor prevăzute în prezentul regulament.

Această autorizație se va da de către direcțiunea generală a măsurilor, greutăților și metalelor prețioase, în conformitatea cu dispozițiunile art. 47, punctele a și c, din regulamentul de măsuri și greutăți și ea se va putea ridica pentru orice abatere la dispozițiunile legii și regulamentul de față.

Art. 4. — Oficiile publice de cântărire ale Statului, județelor, comunelor, etc. vor fi conduse de către cântăritorii publici autorizați de către ministerul industriei și comerțului (direcțiunea generală a măsurilor, greutăților și metalelor prețioase), în conformitate cu prescripțiunile prezentului regulament.

Este interzis tuturor autorizaților sau particularilor de a angaja ca cântăritori publici persoane care nu ar poseda certificatul direcțiunii generale a măsurilor greutăților și metalelor prețioase, prin cari li se conferă dreptul de cântărire public autorizat, nimeni neputând exercita această profesiune fără acest certificat.

Art. 6. — Comisiunea de examinare se compune dintr-un delegat al direcțiunii generale a măsurilor greutăților și metalelor prețioase, asistat de un verificator de măsuri și greutăți din localitatea respectivă. După trebuință directorul general al măsurilor greutăților și metalelor prețioase va putea da această delegație afară de metrologiștilor-slajari și verificatorilor șefi de măsuri și greutăți.

Cum se recrutează cântăritorii publici

Art. 9. — Candidatul care a satisfăcut examenul special, va primi dela direcțiunea generală a măsurilor, greutăților și metalelor prețioase un certificat de capacitate pentru profesiunea de cântăritor public autorizat, pentru a cărui eliberare va depune cu o petiție 2 lei.

Cântăritorii publici autorizați posesorii ai certificatelor de capacitate, formează corpul cântăritorilor publici.

Din acest corp ministerul industriei și comerțului respectiv (direcțiunea generală a măsurilor, greutăților și metalelor prețioase), își recrutează la nevoie cântări-

torii săi, iar celelalte instituții de Stat, jud. și comună, precum și particularii își recrutează conducătorii oficiilor de cântărire ce posedă și sunt împărțiți în trei clase după vechime și aptitudine.

În ceea ce privește salarizarea, cântăritorii publici autorizați din serviciul ministerului industriei și comerțului se asimilează cu cotarii (verificatorii de butoaie).

Cântăritorii publici dela oficiile de cântărire aparținând celorlalte instituții de Stat, județ, și comună cum și particularii nu vor putea primi un salariu inferior celui pe care îl primesc cântăritorii ministerului industriei și comerțului.

Art. 10. — După încheierea examenelor, directorul general al măsurilor, greutăților și metalelor prețioase va prezenta ministerului industriei și comerțului, un raport asupra rezultatelor lor, iar deciziunea ministerială prin care se acordă dreptul de cântărire publici autorizați persoanelor cari au satisfăcut examenul, va fi publicată în „Monitorul Oficial”.

Art. 11. — Autorizația de a funcționa a unui oficiu public de cântărire, ca și dreptul de cântărire public autorizat, pot fi ridicate oricând de către ministerul industriei și comerțului, după propunerea motivată a directorului general al măsurilor, greutăților și metalelor prețioase.

Pentru abateri mai puțin grave li se va putea aplica de către aceasta din urmă pedeapsă avertismentului și ridicarea autorizațiunii pe termen de o lună.

Dreptul de a funcționa al unui oficiu public de cântărire, sau dreptul de cântărire public, sub nici un cuvânt și sub nici o formă, nu pot fi trecute de către posesorii lor altor persoane.

Cum se fac operațiunile de cântărire

Art. 14. — Sacii cântăriți vor fi plumbuiți; plumburile cari vor avea un număr de ordine, vor fi aplicate cu ajutorul unui clește cu marca specială, ce este obligat a avea fiecare cântăritor public. Numărul plumbului va fi trecut în biletul de cântărire.

Clestele, mărcile cleștelui și plumburile vor fi făcut strict în conformitate cu dispozițiunile direcțiunii generale a măsurilor, greutăților și metalelor prețioase.

Art. 15. — Toate operațiunile de cântărire vor fi făcute personal de către cântăritorul autorizat și strict în conformitate cu instrucțiunile și ordinele direcțiunii generale a măsurilor, greutăților și metalelor prețioase.

Registreele vor fi ținute la zi în bună regulă, curate și fără ștersături. Toate înscrierile se vor face personal de către cântăritorul autorizat, cu cerneală sau cu creion de cerneală iar nici de cum cu creion obișnuit.

Cifrele și scrierea vor fi vizibile și numele proprii complet scrise.

Cu 20 lei puteți câștiga lei în numerar

250.000

MAREA LOTERIE

a EXPOZIȚIEI din CHIȘINĂU 15 August — 30 Septembrie 1925.

Aprobată de către

Ministerul de Interne cu No. 66903—925.

Se trage la sort 338 câștiguri în suma de lei 1.000.000 în numerar

1 câștig —	250.000
2 „ câte	100.000
2 „ „	50.000
3 „ „	25.000
10 „ „	10.000
20 „ „	5.000
50 „ „	1.000
250 „ „	500
338	1.000.000 în numerar

Biletele se vând la chioșcurile de ziare, tutungerii și prăvăliile mai mari din țară, unde veți găsi afișat acest placat. Orice alte lămuriri despre această Loterie, da Soc. An. RUDOLF MOSSE, Cluj Str. Regina Maria 37. 67 R. M. 13 Comisariatul Expoziției.

Au sosit stofe de haine pentru toamnă la

M. Neumann

CLUJ
Piața Unirii 14.

Registrele cântărilor vor fi prezentate spre controlare instanțelor judecătorești și verificatorilor de măsuri și greutate ori când vor fi cerute.

Sanțiuni în caz de cântăriri greșite

Art. 18. — În caz când cântările sau rezultatele lor vor fi greșite sau false, pe lângă că se va aplica cântăritorului pedepsele prevăzute de art. 2, acesta se face pasibil de pedepsele prevăzute în codul penal pentru măsurători false. Acest fel de abateri vor fi aduse înaintea instanțelor judecătorești de către autoritățile prevăzute la articolul următor.

Persoanele lezate sunt și ele în dreptul lor de a recurge la justiție în contra cântăritorului public vinovat pentru daunele suferite din cauza sa.

Art. 19. — Cântăritorii publici sunt puși sub imediată supraveghere a verificatorilor de măsuri și greutate. Aceștia vor supraveghea respectarea strictă a dispozițiilor prevăzute în prezentul regulament și vor raporta direcțiunii generale a măsurilor, greutăților și metalelor prețioase toate abaterile ce vor constata. Verificatorii de măsuri și greutate sunt îndatorați, în caz când vor dovedi vre-a cântărire greșită sau falsă, în afară de raportarea cazului direcțiunii generale a măsurilor, greutăților și metalelor prețioase de a încheia, pentru constatarea acestor abateri procese verbale, cari se vor înainta în termen de cel mult trei zile autorităților judecătorești.

Art. 20. — Verificatorii de măsuri și greutate și agenții polițieniști, vor da pe mâna poliției pe toți acei cari, fără să aibă autorizațiunea legală, exercită profesiunea de cântăritor public.

Contestațiunile relative la cântărire vor fi adresate verificatorilor lor de măsuri și greutate.

Art. 21. — În caz când proprietarul oficiului de cântărire, nu este și cântăritor public și deci nu conduc de fapt oficiul de cântărire, atunci când se ridică autorizațiunea cântăritorului aceluși oficiu, implicit este ridicată și autorizațiunea de funcționare a oficiului până ce proprietarul va recomanda alt cântăritor public pentru conducerea lui. În caz însă când la vina cântăritorului este amestecat și proprietarul oficiului odată cu ridicarea autorizațiunii cântăritorului se anulează și autorizațiunea de funcționare a oficiului de cântărire în chestiune.

Dacă cântăritorul public este chiar proprietarul oficiului de cântărire în toate cauzurile odată cu ridicarea autorizațiunii sale se va anula și autorizațiunea de funcționare a oficiului.

Proprietarii oficiilor nu au dreptul de a impune cântăritorilor oficiilor de cântărire dispozițiuni contrare legii și regulamentului de măsuri și greutate, regulamentului de măsuri și greutate, regulamentului pentru cântăritorii publici și ordinelor direcțiunii generale a măsurilor, greutăților și metalelor prețioase.

Cântăritorii publici nu trebuie să execute nici un fel de îndatoriri impuse de proprietarii oficiilor, contrarii acestor dispozițiuni, ei fiind personal răspunzători de activitatea lor pentru orice greșeală ar comite și din ori ce cauză, urmând a li se aplica pedepsele prevăzute de acest regulament.

Modificări în tariful local de mărfuri

Expedierea și taxarea în vagoane complete

Administrația căilor ferate a luat următoarele dispozițiuni privitoare la expedierea și taxarea mărfurilor în vagoane complete.

Vagoanele de 10 Tone

Parcul actual al vagoanelor de marfă de 10 tone fiind foarte redus se vor pune la dispoziția solicitanților pentru transportul mărfurilor de vagoane complete de clasa III și tarifarare speciale, predate în cantități de 10 kgr. de scrisoare de trăsură — numai întrucât vor fi disponibile, astfel ca pentru expedierile cu asemenea vagoane să nu se producă unele întâzieri.

Expedierile în vagoane de 15 tone

În caz când vagoanele de 10 tone nu se pot pune la dispoziție și totuși predătorii cu transporturi de 10.000 kilograme insistă să se expedieze acele transporturi, li se va pune la dispoziție vagoane de 15 tone, însă cu condițiunea expresă ca ei să înscrie în scrisoarea de trăsură și să subsemneze mențiunea, în lipsă de vagon de 10.000 kilograme, cer vagon de 15 tone și consimt ca taxele tarifarare să plătesc pentru 12.500 kgr.

Prin excepțiune în articolele pentru cari tariful de mărfuri prevede un regim special de taxare, se va aplica acel regim.

Așa de exemplu la un transport de 10.000 kgr. lemne de construcție sau de foc încărcate într'un vagon de 15 tone, cerut de predător în modul arătat mai sus, taxele tarifarare se vor aplica la 12.000 kgr. și nu la 12.500 kgr.

Inscrierile la rând

Dacă predătorii nu consimt să înscrie în scrisoarea de trăsură și a subsemna mențiunea că consimt a achita taxele de 12.000 kgr. la vagonul de 15 tone, ei sunt liberi de a aștepta rândul la vagoane de 10 tone sau de a-și retrage transportul — în nici un caz însă nu li se va pune la dispoziție, din oficiu, vagoane de 15 tone pentru transporturi de 10.000 kilograme.

Taxele pentru vagoanele acoperite

Dispozițiunile speciale prevăzute de tariful local de mărfuri pentru taxarea unor anumite articole încărcate în vagoane acoperite de 10 tone sau mai mari de 10 tone, pe baza unor anumite cantități minime, se vor aplica în aceleași condițiuni și în cazul când mărfurile în chestiune se încăcă în vagoane descoperite de tonaj: corespunzătoare.

Greutățile minime pentru cocs

În legătură cu aceasta din urmă dispozițiune, printre articolele cari beneficiază de regimul special de taxare, se va înscrie și cocsul, fixându-se pentru el următoarele greutăți minime.

Cel puțin 8000 kgr. la vagoanele de 10 tone.
Cel puțin 13.000 kgr. la vagoane de 15 tone și cel puțin 16.000 kgr. la vagonul de 20 tone.

Toate aceste noi dispozițiuni vor intra în vigoare cu începere de la 1 Octombrie 1925.

Vă puteți convinge gratuit fără cheltueli că

produsul

KOPROL

curăță intestintenele, conservă sănătatea și înviorează.

Primiți probă gratuit dacă Vă adresați la

laboratorul

„GEA“ KRAYER
TIMIȘOARA 104

DR. OD. APOSTOL
Medic de spital
Interne - Venerice
Consultă de la 2 — 6
în str. David F. 10.

Tablele de asbest METEOR

ale fabricii de eternit din Oșorhei, județul Bihor sunt cele mai durabile

Acoperământul nu are nevoie de îngrijire și reparare, e mai bun și mai ieftin ca cel de tinichea.

Se capătă la:
„FERARIA“ S. A.
CLUJ, CALEA VICTORIEI No. 28.
Telefon 4—40, 3—47.

Lysiform

Cel mai bun desinfectat

Cine dorește să cumpere porțelan, sobe de teracotă și cărămizi refractare bune și ieftine să viziteze magazinul fabricii

„IRIS“

din CLUJ, C. Reg. Ferdinand 36—38, (Palatul Băncii Agrare)

CAFEA

MEINL

zilnic

proaspăt prăjită

CLUJ

Piața Unirii, 15.

Vânzare totată

autorizată

cu prețul fabricii

LÖRINCZ și Tóth

Piața Unirii No. 8.

MILAI RUSZ

și

FIUL

Industrie de lemne
LUGOJ, BANAT
Parchete în prima calitate din stejar și fag

Diferite știri

— Primind reclamațiuni dela mai multe fabrici și întreprinderi industriale și comerciale din Turda. Că aparatele telefonice și conductul telefonic din Turda nu funcționează de săptămâni, am anchetat la fața locului această chestiune. Intervenind la dirigentul poștei mi s'a răspuns că motivul este defecțiunea cablului subteran provenită în urma unor săpături ce s'au făcut cu ocazia lucrărilor de canalizare.

După declarațiunile ce ni s'au dat de către șeful poștei din Turda lucrările de reparațiune a defectului conducerii vor fi gata după 8—10 zile când se va putea restabili circulația normală telefonică.

Nu avem aci alceva de obiectat decât că direcția trebuia să-si dea toată silința să rezolve mai cu multă grabă acest „defect” al telefonului, care stingherește circulația pe cale telefonică între birourile, direcțiunile și uzinele fabricilor pe deoparte, iar pe de altă parte face imposibilă convorbirea între fabrici.

Sperăm că direcția poștei din Turda va respecta înă promisiunea făcută și va grăbi să se repare acest defect al cablului telefonic spre mulțumirea publicului care plătește atât de scump posturile telefonice.

— **Antreprenorii Ing. Leo Bohajiel și Kontz din Cluj au înființat de curând o fabrică de săpun care sub numirea de „Boko” a pus în comerț săpun de spălat rufe de prima calitate.**

În câteva zile fabrica va introduce și săpunul de toaletă produs de ea de calitate fină superioară.

Cu pretul fabricii,

marfa ce o avem în mare cantitate și de prima calitate în depozit o desfacem pe lângă plata în numerar.

LÖRINCZ și TÓTH
Cluj, Piața Unirii No. 8.

Trăsuri de copii și baby în engros și în detalii cumpărați la „PARISIEN”
Cereți prospect! 3-12

Dormitoare moderne

de fag, stejar și plop birouri americane aranjamente de birou, scaune de lemn pentru closet, roabe, cepuri de butoie cărute confecționate și părți se găsesc la

Marcell Rein

fabrica de articole de lemnării și mobile din **Oradea-Mare**

PIAȚA ECONOMICĂ ȘI FINANCIARĂ

Cereale

Grâu: 90—90.000 lei vag.
Porumb: 58—62.000 lei vag.
Orz: 63.670 lei vag.
Ovăș: 62.000 lei vag.
Săcară: 68.000 lei vag.

Manufactură și Textile

Zefir m. lei 30—180
Batist m. lei 30—60.
Mătasă m. lei 480—1200.
Pânză m. lei 28—70.
Ciorapi de bumbac lei 20.
Ciorapi de ață lei 70—80.
Ciorapi de incoas lei 85—150.
Mănuși de ață lei 30—80.

Pielărie

Talpa I-a lei 155—165
Talpa II-a lei 130—135.
Crupon I-a lei 195—220.
Crupon II-a lei 145—205.
Gatur 100—130
Porle 90—130
Porle englez 155—180.
Box negru I-a 80—90.
Box negru II-a 60—70.
Box color I a 110—120.
Box color II-a 70—90.
Chevreaux 70—100.
lac 110—125

Chimicale

Salicil 220—240.
Glicerină 120.
Formalin 70.
Naftalin 24—26.
Accid carbonic 68—72.
Chinină sulfurică 5000.
Stearină 75.
Parafină 48.
Ceresină 70—75.
Sare bismut 1200—1400.
Vaselină albă 75.
galbenă 45.
albă americană 110
galbenă americană 65.

Petrol și derivate

Prețurile au fost:

Țițeiul cotează 26.600—26.900 lei vagonul de Buștenari și Băicoiu ușor și 21.800—21.900 lei, cel de Moreni neparafinos.

Benzina ușoară e cerută la 9.90 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 10.00 lei kgr.

Benzina grea e cerută la 7.30 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 7.40 lei kgr.

Petrolul lampant este cerut la 2.75 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferit la 2.80 lei kgr.

Motorina este cerută la 1.95 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 2.00 lei kgr.

Păcura este cerută la 1.70 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 1.75 kgr.

Uleiurile CFR. se găsesc la 5.50 lei kgr, loco fabrică fără taxe.

Uleiul regal e cerut la 7.40 lei kgr. loco fabrică fără taxe, OO a 8.40 lei kgr. și cel OOO la 11.00 lei kgr. loco fabrică fără taxe.

Fierărie

Cositor lei 310.
Compoziție dela 10 la 80 la sulă, conținut garantat de cositor lei 46—265.
Plumb lei 43.
Zinc lei 42—54.
Antimoniu lei 85.
Aramă lei 105—125.
Alamă lei dela 103—130.
Tablă neagră dela 05—130 mp. lei 21—14.—
Tablă neagră de acoperiș dela Nr. 16—Nr. 22 lei 21—50.
Tablă galvanizată dela Nr. 18—Nr. 22 lei 30—32 pe kgr.
Tablă albă dela 90 libre la 216 lei 1500—3250.
Fer: în bare lei 10•60.
„ beton lei 11•
„ cornier lei 11.
„ balot 13.
Tevi de gaz: negre dela 22—270 lei.
Tevi galvanizate ca mai sus, cu 40 la sulă adaus.

Spirtoase

Spirit engros 46—50 lei.
Vin 17—35 lei.

Coloniale

Cafea Rio 116.
„ Maragojip 240.
„ Salvador 185.
„ Portorico 165.
Orez Rangoon 22•50.
„ Japonez 28.—
Cacao Corf. 72.
Lămâi per lada 850
Ceai Moning 130, O. P. 220
Migdale 195—220.
Zahăr 27—30.
Piper 98.
Scorțișoară 76.
Alune 185—195

Furac

Fân 200—220.
Lucernă 240.
Pae 80—100.

Vite

Vite 26.
Porci 42—46.
Vițel de lapte 26—32.
Vițel măsut 20—22.

BURSA

Valutelor la Zürich
19 Sept. deschidere.

Franci francezi	2452 1/2
Franci belgieni	—
Lire sterline	2510 1/4
Lire italiene	2090
Dolari	518 1/8
Reischsmark	12.333
Franci elvețieni	—
Coroane cehe	1535 5/8
Coroane ungare	72.60
Shillingi	—
Drahme	—
Dinari	92.9 1/2
Lire otomane	—
Zloți	—
Lei	252 1/2
Napoleoni	—
Marca Pol.	86.—
Pesetas	—

— Fabrica de piele „Csiha și soția” actualmente „Taurus” din Turda din cauză de nerentabilitate în scurt timp își va sista activitatea și va lichida.

„CRISTAL”

Spălătorie și văpsitorie chimică
Cluj :-: Telefon 500.

Vopsește și curăță orice rufărie!!!
!!! Efectuează comenzi și prin postă !!!

BORVIZ

DE

BORSEC

Regele apelor minerale.

Direcția comercială:

CLUJ

str. Memorandului 8

(Casa Tischler)

Reprezentanța pt. vechiul regat:

BUCUREȘTI

Strada Carol No. 25

INFORMATII

— In curând va intra în vigoare noul regulament pentru exploatarea căilor noastre ferate. Prin acest regulament se desființează actualele direcții regionale și se creiază 15 direcții de exploatare în următoarele orașe: Pitești, Craiova, București, Buzău, Brăilă, Galați, Bacău, Iași, Chișinău, Cernăuți, Tg.-Mureș, Cluj, Oradea, Arad și Timișoara.

De asemenea se modifică sistemul de exploatare, se modifică rațional tarifele și se iau măsuri pentru îmbunătățirea salariilor funcționarilor.

— Aflăm că uzinele „Solvay”, cele mai mari uzine de calciu hipoclorat și de sodă caustică din țară, își vor amplifica uzinele din Uioara, încât să asigure o producție de 5 ori mai mari decât astăzi, făcând și instalații speciale pentru fabricarea bicarbonatului de sodă. Uzinele din Turda, cu un renume mondial, fabrică sodă electrolitică de cea mai curată calitate.

Produsele acestor uzine sînt cunoscute atât în țară, cât și în străinătate, cu deosebire în statele Europei Centrale. Aceasta datorită solidității lor de organizare, conducerii pricepute de cari se bucură cât și relațiilor cordiale pe cari a știut să și le facă atât cu statul cât și cu particularii.

Exploatarea tehnică a minelor este o mândrie pentru industria noastră, și dovedește o muncă stăruitoare și pricepută. Astfel se explică pentru ce produsele uzinelor „Solvay” nu pot avea concurență în țară și peste graniță, în toată Europa Centrală. Paralel cu organizarea așa de minunată a producției, nu s'a neglijat nici organizarea modernă a vieții muncitorilor. Uzinele posedă astăzi o excelentă baie de aburi și vană pentru muncitori, precum și colonii confortabile.

De la începutul acestui an, conducere uzinelor a fost incredințată dlui ing. Carol Negro, un om cu superioare cunoștințe de specialitate, dovedite îndelung în serviciul uzinelor „Solvay”

— Ni se aduce la cunoștință că „S. A. pentru distribuția produselor de petrol” va înființa în curând un mare depozit în Cluj. Această societate, fiind cea mai mare întreprindere de acest fel din țară, cu peste 70 sucursale în diferite centre, aduce un mare serviciu populației, industriei și comerțului, creînd și la Cluj o sucursală. Depozitul din Cluj va aduce o mare ieftenire a

uleiurilor și derivatelor de petrol.

— Comisia româna-sârbă și-a încheiat lucrările pentru stabilirea convenției privitoare la reluarea gâturilor de cale ferată cu Jugoslavia. S'a stabilit definitiv redeschiderea liniilor Timișoara—Crucești—Modos, Timișoara—Stamara—Moravița—Vârșet—Biserica Albă—Buziaș, și Modos—Faeni—Faraoani.

Redeschiderea acestor linii se va face la 15 Octombrie.

— Direcțiunea generală a poștelor studiază sporirea tarifelor de poștă, telegrame și telefon. E vorba să se majoreze tarifele de 40 ori față de tarifele dinainte de războiu, începând de la 1 Ianuarie 1926.

— In urma multelor greutăți ce întâmpină la controlul scrisorilor de trăsură. Asociația Fabricanților din Banat s'a hotărât să deschidă cu începere dela 1 octombrie un birou pentru controlul scrisorilor de trăsură, pentru membrii săi. Biroul va fi condus de cei mai de seamă specialiști.

In urma recoltei bogate din acest an și a urcării prețului la cereale, agricultorii din Banat manifestă un viu interes pentru mașinile agricole. In deosebi sunt căutate mașinile de arat, secerat și călcat cari se importează în număr mare din America și Germania.

— Potrivit declarațiilor dlui ministru Chirculescu, proiectul de lege pentru reorganizarea și unificarea caselor de asigurări sociale, va fi debătut în sesiunea de toamnă a parlamentului.

— Proiectul de lege pentru înființarea Camerelor de Muncă, care a fost votat de către senat în Iulie a. c. va fi depus în cameră în luna Octombrie. In legătură cu această stire Uniunea Generală a Industriașilor din România a hotărât să introducă din nou o acțiune energetică pentru modificarea acestui proiect.

— Societatea »Întreprinderea Română de Asfalt« din Oradea-Mare a înființat în Turda în apropierea gării Turda-Transbordare o uzină pentru măcinarea și topirea asfaltului. Această uzină este instalată cu moară de măcinat piatra de var necesar pentru amestecarea cu bitumeu din care se produce asfaltul. Societatea instalează o mașină de amestecat pe cale rece a materiilor prime, producând după sistem propriu asfalt mai rezistent decît mai practic. Se urmează tratative între proprietarii fabricii și uzinele de gaz pentru introducerea gazului drept combustibil pentru forța motrică.

— D. Kotsander Ignat, comerciant de lemne din Arad, a fost distins de M. S. Regele cu medalia de aur „Meritul comercial și industrial cl. I.” Dsa este cel dintâi comerciant minoritar căruia i se acordă această înaltă distincție, pe care, prin trecutul său, a binemeritat-o.

D. Kotsander a început ca funcționar și prin activitatea sa neobosită, prin cinstea sa exemplară a reușit să lucreze pe cont propriu acum 30 ani, iar astăzi este fericitul proprietar a 2 fabrici de cherestea în Subcetate și Hațeg, având un depozit în Deva. Anul trecut a cumpărat marele depozit de cherestea, fost al dlui Arm'n Gubi, din Timișoara, transformându-l în S. A. pentru exploatarea și comerțul de lemne.

In cursul lunii Octombrie se vor relua la ministerul comunicațiilor tratativele în vederea răsкупărării de către statul român a liniilor ferate particulare din Ardeal și Bucovina, cari în prezent să găsească sub regimul etatizării.

Discuțiunile vor urma în jurul răsкупărării liniilor someșene, Arad-Cenad, cum și a rețelei ferate a Bucovinei, care după cum să știe este în marea ei majoritate particulară.

ELEONORA SZILÁGYI S. A.

Fabrică autorizată pentru producerea de liqueururi, romuri și cognac, și

Prima Fabrică Română de șampanie CLUJ.

PRODUCE :

tot soiul de liqueururi, romuri, cognac și punchuri de prima calitate și igienice autorizate prin legea sanitară.

Șampaniile excelente „Favorit“-sec, „Demi“-sec, „Extra“-sec și „Femina“.

Pivnițele societății sunt aprovizionate cu vinuri provenite din cele mai renumite podgorii ardelenesti, din vechiul Regat și podgoriile Aradului.

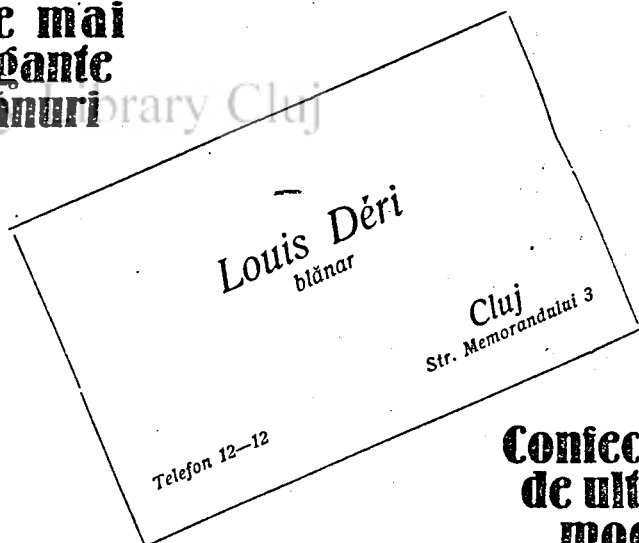
Specialități: „Rózsamál”, „Som-dulce” (Corniță), „Rizling-dulce”, „Călugărul sur” și vinuri de „Asszu“.

Biroul central, pivnițele și fabrica de șampanie se află în **CLUJ, CALEA REGELE FERDINAND 103.**

Filiala: în **REGHINUL-SĂSESC.** (Casă proprie.)

1-52

Cele mai elegante blănuri

Confecțiuni de ultima modă

MAGAZIN DE AUTOMOBILE

ACCESORII ȘI CAUCIUCURI

IOAN N. JULESCU

CLUJ. Strada, Regina Maria

Telefon 263.

Telefon 263.

AUTOMOBILE:

BUICK și „CITROËN“

Telegram: Gëpgyâr
TELEFON: 148.

Turnătoră de fier și fabrica de mașini din Cluj, S. A. Str. CHINTĂULUI 18 (fost Kajántói-ut 68)

Fontă, țevi de presiune, minghinele paralele, potcoave de cizme, colți depotcoave, transmisiuni.